

РІШЕННЯ
РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ
ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Здобувач ступеня доктора філософії КРОХМАЛЬНИЦЬКИЙ Олександр Андрійович, 1993 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2016 році Львівський національний університет імені Івана Франка за спеціальністю «Міжнародна економіка», є фізичною особою підприємцем, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомира, №222/од від 29.06.2026 р. у складі:

Голови разової спеціалізованої ради – Дмитрія ГРИЦИШЕНА, доктора економічних наук, доктора наук з державного управління, професора, першого проректора Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Рецензентів – Андрія ПОЛЧАНОВА, доктора економічних наук, професора, професора кафедри фінансів Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир; Миколи ГОРОДОСЬКОГО, кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Офіційних опонентів – Антона БОЙКО, доктора економічних наук, професора, головний науковий співробітник науково-навчального центру бізнес-аналітики кафедри економічної кібернетики Сумського державного університету, м. Суми; Ганни ЖОСАН, кандидата економічних наук, доцента, завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій Херсонського державного аграрно-економічного університету, м. Херсон.

На засіданні 30 липня 2026 року рада прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» Крохмальницькому Олександру Андрійовичу на підставі публічного захисту

дисертації «Економічні механізми державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг» за спеціальністю 051 «Економіка».

Дисертацію виконано у Державному університеті «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Науковий керівник – Ольга ДЖИГОРА, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри права, публічного управління та адміністрування Державного університету «Житомирська політехніка» Міністерства освіти і науки України, м. Житомир.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який спрямований на обґрунтування теоретико-методичних положень і науково-практичних рекомендацій щодо формування і функціонування економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг.

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них: 4 статей у наукових фахових виданнях України (категорія Б); 4 тез доповідей на міжнародних та всеукраїнських конференціях:

1. Крохмальницький О.А. Економічні механізми державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг: понятійно-категоріальний та бібліометричний аналіз. Економіка, управління та адміністрування. 2025. №4(114), С. 257–264.

2. Крохмальницький О. Економічна природа та структурно-функціональна характеристика ринку ІТ-послуг. Society and Security. 2025. №3(9), С. 82–87.

3. Крохмальницький О.А. Принципи формування та функціонування економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг. Економіка, управління та адміністрування. 2026. №1(115), С. 250–254.

4. Крохмальницький О. (2026). Економічні інструменти державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг в Україні. Society and Security, (2(14), 27–32. [https://doi.org/10.26642/sas-2026-2\(14\)-27-32](https://doi.org/10.26642/sas-2026-2(14)-27-32)

5. Крохмальницький О.А. Бібліометричний аналіз наукових досліджень економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг. Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 11-12 грудня 2025 року. – Житомир: Житомирська політехніка, 2025. – С. 665-667

6. Крохмальницький О.А. Складові економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг. Тези Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки. – Житомир : Житомирська політехніка, 2025. – С. 830-831

7. Крохмальницький О.А. Методи формування та функціонування економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг. Національна безпека в умовах війни, післявоєнної відбудови та глобальних викликів ХХІ століття: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, 12-13 грудня 2024 року. – Житомир: Житомирська політехніка, 2024. – С 788-792

8. Крохмальницький О.А. Стан та динаміка розвитку ринку ІТ-послуг в Україні. Правова політика України: історія та сучасність : матеріали VI Всеукраїнського науково-практичного семінару (м. Житомир, 9–10 жовтня 2025 року). – Ж. : Житомирська політехніка, 2025. – С. 252-254

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради:

1. **ГРИЦИШЕН Дмитрій Олександрович**, доктор економічних наук, доктор наук з державного управління, професор, перший проректор Державного університету «Житомирська політехніка». Міністерства освіти і науки України. Без зауважень.

2. **БОЙКО Антон Олександрович**, доктор економічних наук, професор, головний науковий співробітник науково-навчального центру бізнес-аналітики кафедри економічної кібернетики Сумського державного університету.

Є зауваження, зокрема:

– у першому розділі дисертації автором здійснено ґрунтовний аналіз теоретичних підходів до визначення економічної природи ринку ІТ-послуг та економічних механізмів державної підтримки. Разом із тим доцільно було б ширше розкрити особливості їх трансформації в умовах розвитку штучного інтелекту, що дозволило б поглибити наукове осмислення подальших перспектив розвитку економічних механізмів державної підтримки;

– у другому розділі наведено комплексний аналіз розвитку ринку ІТ-послуг України та світу. Водночас доцільним було б доповнити дослідження

порівняльною оцінкою ефективності державної підтримки ІТ-сектору в окремих країнах Європейського Союзу із використанням інтегральних показників або міжнародних рейтингів, що дозволило б предметніше обґрунтувати переваги запропонованих автором рекомендацій;

– запропоновані стратегічні напрями удосконалення економічних механізмів державної підтримки є достатньо обґрунтованими та комплексними. Разом із тим доцільною була б детальніша конкретизація механізмів оцінювання ризиків реалізації запропонованих заходів, особливо в умовах воєнного стану, невизначеності та швидких технологічних змін;

– заслуговує на позитивну оцінку запропонована автором система показників оцінювання результативності економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг. Водночас доцільно було б доповнити цю систему інтегральним показником або агрегованим індексом результативності. Це підвищило б зручність її практичного застосування органами державної влади та розширило б аналітичні можливості для здійснення міжрегіональних і міжнародних порівнянь;

– практична спрямованість дисертаційної роботи не викликає сумнівів. Разом із тим окремої уваги заслуговує питання адаптації запропонованих економічних механізмів до процесу післявоєнного відновлення України, а надалі до умов інтеграції до цифрового ринку Європейського Союзу. Більш детальне висвітлення цього аспекту могло б посилити прикладне значення отриманих результатів.

3. ЖОСАН Ганна Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, маркетингу та інформаційних технологій Херсонського державного аграрно-економічного університету.

Є зауваження, зокрема:

– у дисертації ґрунтовно систематизовано складові та інструменти економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг. Водночас потребує додаткового обґрунтування співвідношення між універсальними інструментами підтримки ІТ-сектору та спеціальними заходами, орієнтованими на окремі групи суб'єктів – стартапи, продуктові компанії,

аутсорсингові підприємства й розробників технологій подвійного 9 призначення. Така деталізація дала б змогу чіткіше визначити межі та умови застосування диференційованого підходу;

– проведений автором аналіз стану ринку ІТ-послуг України охоплює значну кількість економічних показників. Разом із тим доцільно було б ширше врахувати регіональну диференціацію розвитку ІТ-сектору, зокрема відмінності у кадровому потенціалі, концентрації ІТ-компаній, доступі до цифрової інфраструктури, інвестиційних ресурсів і локальних програм підтримки. Зазначене сприяло б конкретизації рекомендацій для регіонального рівня управління;

– автор обґрунтовує стратегічні напрями державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг, однак потребує подальшої конкретизації питання визначення джерел фінансування відповідних заходів та критеріїв розподілу публічних ресурсів між окремими напрямками підтримки. Доцільним було б також окреслити механізми запобігання неефективному використанню коштів, дублюванню програм і підтримці економічно нежиттєздатних проєктів;

– у дисертації обґрунтовано важливість розвитку людського капіталу для забезпечення стійкості ринку ІТ-послуг. Водночас варто було б глибше дослідити взаємозв'язок між інструментами державної підтримки, міграційною поведінкою ІТ-фахівців і здатністю держави утримувати та повертати висококваліфіковані кадри;

– положення щодо стимулювання експорту ІТ-послуг є обґрунтованими, проте дискусійним залишається співвідношення між експортною орієнтацією ІТ-сектору та необхідністю розвитку внутрішнього попиту на вітчизняні цифрові продукти і послуги. Більш детальний аналіз можливих суперечностей між цими пріоритетами посилив би аргументацію щодо збалансованої моделі державної підтримки.

4. ПОЛЧАНОВ Андрій Юрійович, доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів Державного університету «Житомирська політехніка».

Є зауваження, зокрема:

– у дисертації зроблено висновок про наявність взаємозв'язку між застосуванням інструментів державної підтримки та змінами у розвитку ІТ-сектору (с. 158). Разом із тим доцільно було б посилити емпіричне підтвердження причинно-наслідкових зв'язків між окремими заходами підтримки та показниками розвитку ринку, зокрема із застосуванням економетричних методів або сценарного моделювання;

– у роботі обґрунтовано доцільність розширення державної підтримки інноваційних і технологічних сегментів (с. 167). Водночас дискусійним залишається питання меж державного втручання та ризиків розвитку конкурентного середовища, зокрема через вибіркове надання пільг, грантів або інших переваг окремим категоріям суб'єктів ринку;

– запропоновані автором стратегічні напрями державної підтримки мають комплексний характер. Водночас потребує подальшої деталізації послідовність їх реалізації у коротко-, середньо- та довгостроковій перспективі, оскільки визначення етапності, пріоритетності та взаємозалежності окремих заходів є важливою передумовою практичного впровадження розроблених рекомендацій.

5. ГОРОДИСЬКИЙ Микола Петрович, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку Державного університету «Житомирська політехніка».

Є зауваження, зокрема:

– у першому розділі автором ґрунтовно розкрито сутність економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг та охарактеризовано їх основні види. Водночас доцільно було б чіткіше розмежувати поняття «економічний механізм», «інструмент державної підтримки», «метод державного регулювання» та «форма державної підтримки», оскільки в окремих положеннях роботи вони змістовно перетинаються. Така конкретизація сприяла б підвищенню чіткості понятійно-категоріального апарату дослідження;

– запропонована автором система показників оцінювання результативності економічних механізмів державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг має наукову і практичну цінність. Разом із тим у роботі варто було б докладніше обґрунтувати процедуру визначення вагомості окремих показників, критерії

встановлення їх порогових значень та алгоритм формування інтегральної оцінки. Це посилило б методичну завершеність запропонованого підходу та спростило б можливість його практичного застосування;

– аналіз стану і динаміки розвитку ринку ІТ-послуг України здійснено на значному масиві статистичних та аналітичних даних. Проте дослідження могло б бути поглиблене шляхом більш детальної диференціації ринку за окремими сегментами, зокрема ІТ-аутсорсингом, продуктовими компаніями, стартапами, цифровими платформами, кібербезпекою, хмарними технологіями та послугами у сфері штучного інтелекту. Такий підхід дав би змогу точніше визначити специфічні потреби різних груп суб'єктів ринку в інструментах державної підтримки;

– у дисертації належну увагу приділено впливу воєнного стану на функціонування ринку ІТ-послуг. Водночас доцільним було б чіткіше розмежувати економічні механізми, актуальні для періоду воєнного стану, початкового етапу повоєнного відновлення та довгострокової структурної модернізації економіки. Розроблення кількох сценаріїв реалізації державної підтримки залежно від безпекових, інвестиційних і макроекономічних умов підвищило б прогностичну цінність одержаних результатів;

– узагальнення зарубіжного досвіду державної підтримки розвитку ринку ІТ-послуг є змістовним і підтверджує доцільність адаптації окремих міжнародних практик в Україні. Разом із тим робота виграла б від більш детального обґрунтування критеріїв відбору країн для порівняльного аналізу та визначення інституційних, фінансових і правових передумов перенесення відповідних інструментів у вітчизняне середовище. Доцільно було б також конкретизувати можливі ризики, обмеження та послідовність упровадження запропонованих інструментів.

Результати відкритого голосування:

«За» – п'ять членів ради.

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Крохмальницькому Олександру Андрійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 051 «Економіка».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

**Голова разової
спеціалізованої
вченої ради**

Димитрій ГРИЦИШЕН